



STŘEDOČESKÝ  
KRAMERIUS

## Soutěž Středočeský Kramerius Medailonky oceněných - závěrečná část

Pojďme se společně ohlédnout za každoroční soutěží o nejlepšího neprofesionálního knihovníka Středočeského kraje. Přinášíme poslední medailonky vloni oceněných knihoven, [resp. knihovníků](#).

### Rok 2021: Obsluhovaný region Mladá Boleslav Obecní knihovna Nehvizdy - Klára Strnadová

Obecní knihovna Nehvizdy se nachází v nově zrekonstruovaných prostorech, kam mohou a rádi chodí obyvatelé celé obce. Knihovna pořádá akce



zejména pro děti, ty také tvoří více než jednu třetinu čtenářů registrovaných v knihovně. Zároveň se ale nevyhýbá ani akcím pro dospělé. Knihovna spolupracuje se školkou i školou, a děti knihovnu také pravidelně navštěvují. Pořádá např. pasování malých čtenářů na *Rytíře řádu čtenářského*. V knihovně se také každé první pondělí v měsíci schází u kávy a čaje *Klub seniorů*.

Knihovní fond je poměrně pestrý, zastoupena je kromě beletrie i naučná literatura - cestopisy, encyklopedie, různé slovníky, knihy o zahradě a podobně. K nahlédnutí jsou rovněž časopisy pro děti i dospělé. Došlo rovněž k velké aktualizaci knihovního fondu. Knihovna využívá AKS KP - Sys, včetně online katalogu, který umožňuje čtenářům



pohodlný výběr a rezervaci dokumentů přímo z domova.

Je především velkou zásluhou paní knihovnice Kláry Strnadové, že knihovna je v současnosti tím, čím je - moderní fungující knihovnou.

**Rok 2021:** Obsluhovaný region Příbram  
**Obecní knihovna Drahlín - Marie Kuchařová**



Obecní knihovna v Drahlíně má dlouholetou tradici. Postupně však čtenáři ubývali a knihovna potřebovala oživit. Když knihovnu paní Marie Kuchařová v roce 2017 přebírala, chodili do knihovny pouze tři čtenáři. Už v dalším roce se počet čtenářů několikanásobně zvýšil. Hned na začátku paní Kuchařová provedla ve spolupráci s Knihovnou Jana Drdy Příbram velkou aktualizaci knihovního fondu a začala používat Automatizovaný knihovní systém Clavius REKS, nyní Tritius REKS. Paní Kuchařová se snaží nakupovat knihovní fond podle potřeb čtenářů. Pro své čtenáře často využívá meziknihovní výpůjční služby a možnosti nechat si vytvořit výměnný soubor na přání čtenářů. Paní Kuchařová aktivně využívá nabídek vzdělávání, které jí v rámci regionálních funkcí může KJD Příbram nabídnout.



Ve spolupráci s obecním úřadem došlo k vymalování prostor knihovny, pořízení nových pracovních stolů a židlí, které více vyhovují požadavkům moderní knihovny. Od počátku paní Kuchařová neviděla knihovnu pouze jako půjčovnu knih. Při knihovně založila divadelní a čtenářský kroužek pro děti. Pravidelně vede v knihovně kroužek angličtiny. V létě 2019 zahájil činnost i letní prázdninový kroužek, který se zaměřil na čtení, tvoření a povídání s dětmi o bylinkách. S většinou aktivit pomáhají paní Kuchařové místní nadšené maminky – dobrovolnice. Protože má knihovna omezené prostory, využívá pro některé akce paní Kuchařová víceúčelovou halu v obci, kde pravidelně s místními hasiči pořádá program pro děti u příležitosti pálení čarodějnic, loučení s prázdninami a rejdní andílků a čertíků na začátku adventu. Paní Kuchařová se nesoustředí pouze na dětské čtenáře, jednou za dva měsíce pořádá *Ženská setkání* s maminkami. Děti si mezitím hrají na hřišti, případně v tělocvičně. Mezi další pravidelné akce patří velikonoční a adventní dílna pro děti i dospělé. Každé pondělí v knihovně probíhá tzv. *Pondělníček*, což je akce



zaměřená na čtení a tvoření. Během covidu paní Kuchařová nelenila a *Pondělníček* s jednou z maminek přesunula do online prostředí, kdy spolu předčítaly dětem knížky prostřednictvím Facebooku a kanálu You tube. Knihovna se také od počátku zapojuje do celostátních akcí, jako je například *Noc s Andersenem*.

Chtěli bychom znovu všem oceněným knihovnicím a knihovníkovi pogratulovat a poděkovat za nezištnou práci pro čtenáře a návštěvníky obecních knihoven. Již nyní se můžeme těšit na letošní udílení titulu Středočeský Kramerius. Slavnostní předávání oceněným knihovnicům za rok 2022 se uskuteční v rámci *Týdne knihoven*. Konat se bude opět ve Středočeské vědecké knihovně v Kladně p. o.

-r-



## Udržitelnost a mediální gramotnost jako společná témata knihoven

Udržitelnost je od roku 2021 komunikačním tématem českého knihovnictví. V letošním roce se k němu přidává mediální gramotnost.

V roce 2021 proběhlo k tématu **udržitelnosti** mnoho vzdělávacích aktivit, vyšlo mnoho článků, většina obsahu je stále dostupná na stránce [udrzitelna.knihovna.cz](http://udrzitelna.knihovna.cz). Záznamy z webinářů najdete na YouTube kanálu Sdružení knihoven. Různé materiály jsou volně dostupné v článku *Udržitelnost v knihovnách – přidejte se!*

Tématem na období 2022-2024 byla zvolena **mediální gramotnost** a právě probíhá příprava materiálů, hledají se inspirační zdroje a sbírají příklady dobré praxe. Stejně jako udržitelnost je mediální gramotnost téma, o kterém nikdo nepochybuje, že ke knihovnám patří, a zároveň je možné je uchopit mnoha různými způsoby.

Více na <https://koncepce.knihovna.cz/udrzitelnost-a-medialni-gramotnost-jako-spolecna-temata-knihoven/>



## Vyhlášení soutěže 2022

### 10. ročník - Vícejazyčnost je bohatství!

Spolek Zaedno vyhlašuje 10. ročník kreativní soutěže na podporu čtení a psaní ve druhém jazyce. Hlavní téma ročníku:

**Příroda ve spojitosti s různými státy.**

Další téma ročníku:

**Příběhy spojené s válkou na Ukrajině.**

V čem soutěž spočívá? Na začátku čtou soutěžící příběhy ve svém druhém či cizím jazyce. Děti – cizinci, které se češtinu teprve učí, mohou naopak číst i v češtině. Následně mají soutěžící vytvořit výtvarné dílo k přečtenému textu.

Soutěž je pro děti a mládež ve věku od 4 do 18 let. Práce jsou přijímány od 1. 9. do 21. 10. 2022 elektronicky nebo nedoporučeně na adresu: Spolek Zaedno, Vocelova 602/3, 120 00 Praha 2.

Soutěž je určena dětem ze smíšených rodin, národnostních menšin, se zahraničními kořeny nebo komunikujícím v dalším jazyce (pro jednotlivce nebo skupiny).

Podmínky, přihláška a další informace na [www.kamaradi.eu](http://www.kamaradi.eu)

## Upozornění na zajímavý titul

Krüger, Květuše, 1973-

Čteme s nečtenáři a učíme je kriticky myslet / Květa Krüger a Kateřina Šafránková. -- Dobříš : Šafrán, 2021. -- 259 stran : ilustrace (převážně barevné) ISBN 978-80-907087-9-2



## Knihobudka v Březové na Berounsku

V českém prostředí se velmi rychle uchytily knihobudky. Můžeme najít různě velké, různě „vybavené“, z různých materiálů či přizpůsobené novému účelu. Využití volného prostoru, tak akorát velkého, právě pro sdílení knih, se stává realitou i v menších obcích. A to je dobře.

Dokladem toho jsou dvě fotografie knihobudky v obci Březová, okres Beroun. Knihobudka je umístěna v centru obce, je dobře viditelná a snadno dostupná. Kromě nabídky knih jsou v ní zveřejněna „pravidla provozu“. Tak slouží obyvatelům bývalá telefonní budka v Březové u Zdic.

Jsou ještě jiné možnosti, kam umístit nabídku knih? Některé jsme na internetu vyhledali:

- police na chráněné autobusové zastávce,
- menší a malé dřevěné domečky na sloupku,
- poličky vložené do vyřezaného širokého kmenu pokáceného stromu,
- různě veliké police, poličky a skříňky na nádražích ČD, v parcích, v čekárnách a dalších veřejných místech.

Jistě bychom objevili nebo vymysleli další zajímavé varianty knihobudek. Máte-li nápad, podělte se o něj, napište nám, případně přidejte fotografii.

-r-



## Nový online jazykový korektor Opravidlo

Možná někteří využijete nový jazykový korektor Opravidlo. Jde o výsledek projektu Webový pravopisný, gramatický a typografický korektor pro český jazyk (Technologická agentura ČR, program ÉTA, 2019–2022). Projekt probíhal na Masarykově univerzitě ve spolupráci s Ústavem pro jazyk český AV ČR, Univerzitou Karlovou a společnostmi [Seznam.cz](https://seznam.cz) a Wikimedia ČR.

Korektor (konkrétně jeho betaverzi) najdete na stránce <https://www.opravidlo.cz/>, kde je možné psát nebo vkládat již hotové texty. Opravy nejsou samozřejmě 100% dokonalé; při automatickém zpracování to ani není možné.

Podrobnosti o korektoru a odkaz na dotazník, jehož prostřednictvím je možné sdělit zpětnou vazbu a tím přispět k dalšímu zlepšení tohoto nástroje:

<https://www.opravidlo.cz/o-korektoru.html>

Linda Jansová, Národní knihovna ČR  
Zdroj: e-konference Knihovna



## Dobry překladač aneb Cizí řeč nemusí být problém pro nikoho

Potřebujete si přeložit text z cizího jazyka do češtiny? Nelíbí se vám, jak překládá Google překladač? Nechcete si říkat o překlad známému? Zkuste využít DeepL Translator.

Jedná se o službu strojového překladu, která byla spuštěna v roce 2017. DeepL původně nabízel překlady mezi sedmi jazyky, postupně byl rozšířen na poměrně přesné překlady z 28 jazyků.



Zdroj: [https://en.wikipedia.org/wiki/DeepL\\_Translator](https://en.wikipedia.org/wiki/DeepL_Translator)

Instalace DeepL na náš počítač je velmi jednoduchá a intuitivní, snadno ji provedete ze stránky <https://www.deepl.com/cs/translator>. Aplikaci si stáhneme zdarma a v nabídce *Settings* si zaškrtneme a potvrdíme všechny tři varianty překladů. Při překládání můžeme využívat klávesové zkratky, které nám práci s textem zjednoduší a urychlí. Jsou to:

1. Klávesová zkratka **Ctrl + CC** - vybereme text, který chceme přeložit, a stiskneme současně Ctrl a CC. Překlad se objeví v novém okně.
2. Klávesová zkratka **Ctrl + F9** - vybereme text, který chceme přeložit, a stiskneme současně Ctrl a F9. Překlad se objeví v bublině.
3. Klávesová zkratka **Ctrl + F8** - slouží pro překlad textu, který nelze jednoduše kurzorem vybrat, je např. součástí obrázku nebo jako tlačítko a podobně. Stiskneme Ctrl a F8, na monitoru označíme celou oblast s textem. Překlad se objeví v novém okně.

Můžeme tedy vyzkoušet aplikaci, která nám usnadní práci s textem. Hodit se může také studentům i dalším uživatelům knihoven. Můžeme ji nabídnout i jim.

Zdroj: [https://en.wikipedia.org/wiki/DeepL\\_Translator](https://en.wikipedia.org/wiki/DeepL_Translator)



## Ohlédnutí za červnovými vzdělávacími akcemi

### Semináře o asertivním jednání

Téma efektivní komunikace a asertivního jednání suživateli knihoven je v oblasti vzdělávání knihovníků stále žádané. Proto jsme se k němu po delší době opět vrátili a mohly se uskutečnit dva semináře, jeden v Městské knihovně v Benešově a druhý v Knihovně Jana Drdy v Příbrami. Oba proběhly k všestranné spokojenosti.



### PC kurzy o webových aplikacích

Zájemci o webové a mobilní aplikace se mohli třikrát sejít v učebně v Praze. Spolu s paní lektorkou mohli probrat nejrůznější nástroje k usnadnění své práce při lekcích informační výchovy i při dalších činnostech v knihovně. Vyzkoušeli si např. překladač DeepL, aplikaci pro tvorbu videí či pro tvorbu zvukové stopy. Tyto kurzy se budou v příštím roce opakovat pro další zájemce.

-r-



## Malý tvořivec také pro ukrajinské děti

Klub tvořivých knihovníků SKIP ČR ve spolupráci se Slovanskou knihovnou přepracoval do ukrajinštiny poslední vyšlé číslo elektronického časopisu Malý tvořivec, Léto 2022 – Pracovní listy pro děti v knihovnách, ISSN 2694-9504.

Obsahem *Malého tvořivce* jsou autorské listy různých kvízů, omalovánek, vystřihovánek, skládaček, labyrintů apod. dle fantazie. Cílem této publikace je podpořit tvořivost hlavně u dětí předškolních nebo dětí z nižších školních tříd.

Časopis je k dispozici pro potřeby všech knihoven, škol a školských zařízení i dalších volnočasových zařízení. Aktuální číslo má rozsah 15 stran. Stačí pouze černobílý tisk či kopie.

Ukrajinské číslo časopisu МАЛЕНЬКИЙ ТВОРЕЦЬ Літо, 2022 року, Робочі листи для дітей в бібліотеках naleznete na adrese: <https://www.skipcr.cz/odborne-organy/kluby/klub-tvorivych-knihovniku/maly-tvorivec/leto-2022-ukrajinsky>.

Všechna dosud vydaná čísla časopisu jsou k dispozici na adrese: <https://www.skipcr.cz/odborne-organy/kluby/klub-tvorivych-knihovniku/maly-tvorivec>.

Je mezi nimi i předchozí číslo rovněž přeložené do ukrajinštiny: <https://www.skipcr.cz/odborne-organy/kluby/klub-tvorivych-knihovniku/maly-tvorivec/podzim-2021-ukrajinsky>.

Alena Volková Balvínová,  
předsedkyně Klubu tvořivých knihovníků  
Zdroj: e-konference SKIP



Zdroj: <https://www.skipcr.cz/odborne-organy/kluby/klub-tvorivych-knihovniku>

## DATABÁZE NOVOSTAVEB A REKONSTRUKCÍ KNIHOVEN V ČR

### Pomozte sdílet své zkušenosti z výstavby a rekonstrukce knihoven

Metodické centrum pro výstavbu a rekonstrukci knihoven Moravské zemské knihovny vytvořilo novou Databázi novostaveb a rekonstrukcí knihoven v ČR

Cílem je shromažďovat informace o novostavbě, rekonstrukci nebo jiné stavební úpravě všech typů knihoven včetně obrazového doprovodu. Databáze bude poskytovat přehled nově postavených a zrekonstruovaných knihoven od roku 1992 do současnosti. Každý záznam obsahuje soubor standardních údajů o provedené akci včetně údajů o celkových nákladech, kontaktů na dodavatele, architektky a projektanty. Jako základ byly využity záznamy o knihovnách převzaté z původní databáze Výstavba a rekonstrukce knihoven, kterou spravoval SKIP spolu s Národní technickou knihovnou cca do roku 2005. Vznik databáze byl podpořen Ministerstvem kultury z projektu VISK1.

### Výzva pro knihovny

Obracíme s prosbou na všechny knihovny, které od roku 2005 prošly výstavbou nebo rekonstrukcí, aby do databáze doplnily informace za svou knihovnu. Prosíme kontaktujte Metodické centrum pro výstavbu a rekonstrukci knihoven (Mgr. Lenka Dostálová) na email: [Lenka.Dostalova@mzk.cz](mailto:Lenka.Dostalova@mzk.cz). Na základě emailu Vám bude zaslán formulář k vyplnění. Tuto komunikaci zajišťuje externí spolupracovník Met. centra pro výstavbu a rekonstrukci knihoven, Mgr. et Mgr. M. Krejčová.

Pokud v databázi najdete starší záznam své knihovny, můžete ho stejnou cestou aktualizovat. Vyplnění formuláře vyžaduje vždy určitou přípravu, která souvisí se zjištěním všech základních údajů o stavební akci. Po vyplnění projde formulář kontrolou a záznam bude zveřejněn v databázi.

Vaše zkušenosti jsou velmi cenné a pomohou všem, kteří připravují výstavbu a modernizaci knihovny.

Vít Richter, ředitel Knihovnického institutu,  
Národní knihovna České republiky

## Knihovna Kutná Hora v nové budově Slavnostní otevření se konalo v červnu

Kutnohorská knihovna již několik měsíců nabízí své služby v bývalé škole zrekonstruované pro potřeby a provoz moderní městské knihovny.

Slavnostní otevření za účasti zástupců města Kutná Hora, architektů, památkářů a dalších pozvaných hostů se konalo 27. června 2022. Přinášíme několik fotografií jako ukázkou a zároveň jako doporučení k návštěvě a prohlídce knihovny.



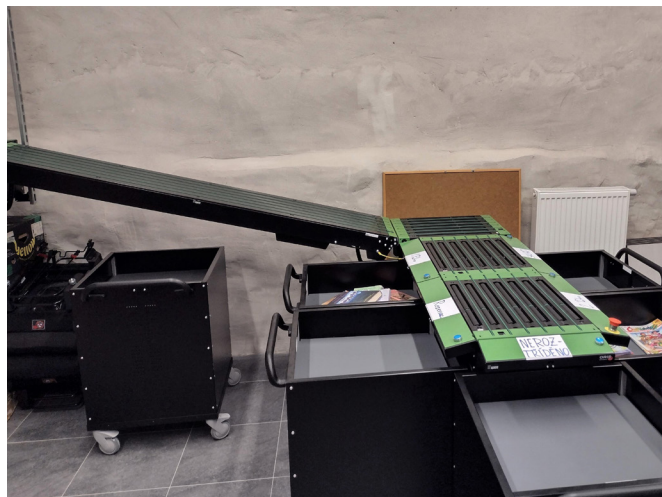
*Objekt bývalé ZŠ J. A. Komenského v Kutné Hoře, dnes sídlo Knihovny Kutná Hora. Adresa: Na Náměti 416, Vnitřní Město, 284 01 Kutná Hora.*



*Slavnostní otevření nové zrekonstruované budovy knihovny. Setkání hostů a úvodní projev paní ředitelky Mgr. Gabriely Jarkulišové.*

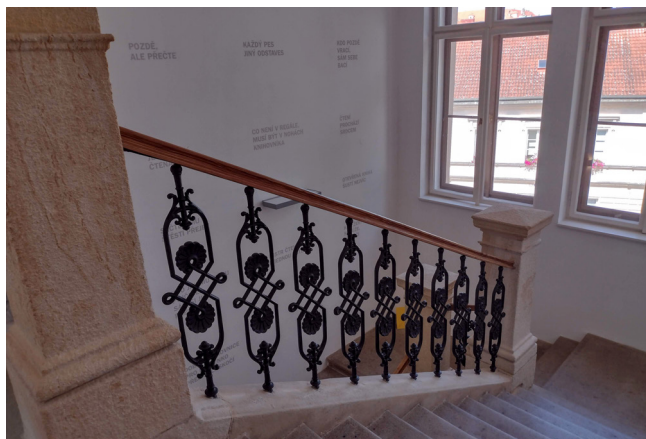


*Vestavěný box pro návrat knih. Žák základní školy si zkouší návrat knih za pomoci paní knihovnice.*



*Automatický přepravník, kterým z návratového boxu putují knihy do několika vozíků a dále na svá místa do regálů, se nachází v suterénu budovy.*

V suterénu je umístěn prostorný sklad knih s kompaktními regály. V přízemí budovy najdeme velký víceúčelový sál, který ukrývá pod skleněnou podlahou historickou studnu objevenou při rekonstrukci budovy. Sál je vybavený multifunkční obrazovkou a dalším vybavením, je možné jej rozdělit jednoduchou přepážkou na dvě samostatné přednáškové místnosti. Každý může navštívit kavárnu s bohatou nabídkou a příjemným posezením. Pro cestu do vyšších pater je možné použít dva prosklené výtahy přistavené z venku budovy.



*Původní schodiště se zábradlím.*



*Odpočinkových a čtecích zón je v knihovně opravdu dostatek.*



*Oddělená studovna (ne zcela uzavřená) bude dobře sloužit skupinám studentů nebo dalším zájemcům o klidný prostor ke studiu a četbě.*



*Poslechové křeslo v relaxační zóně.*



*Průhledem z relaxační zóny v prvním patře je vidět výpůjční pult v oddělení pro dospělé čtenáře.*



*V oddělení pro starší děti najdeme také interaktivní obrazovku. Nechybí zde sedáky ve tvaru puzzle.*

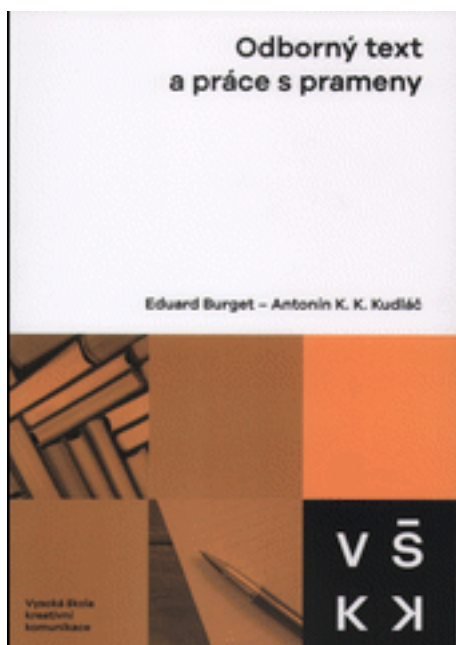
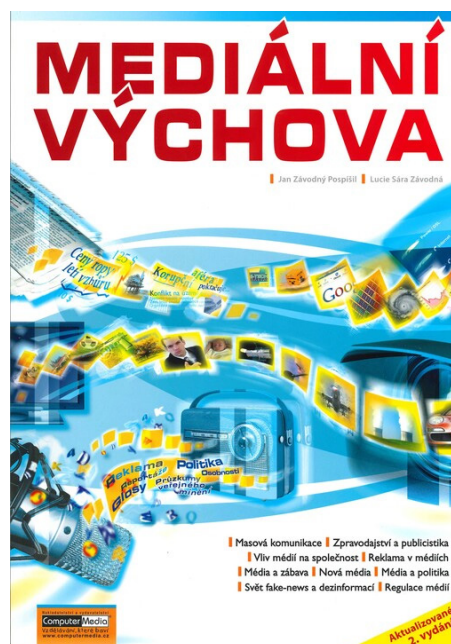
*Tolik první série fotografií z Knihovny Kutná Hora.*



## Výběr z novinek z fondu Knihovny knihovnické literatury Národní knihovny

Závodný Pospíšil, Jan

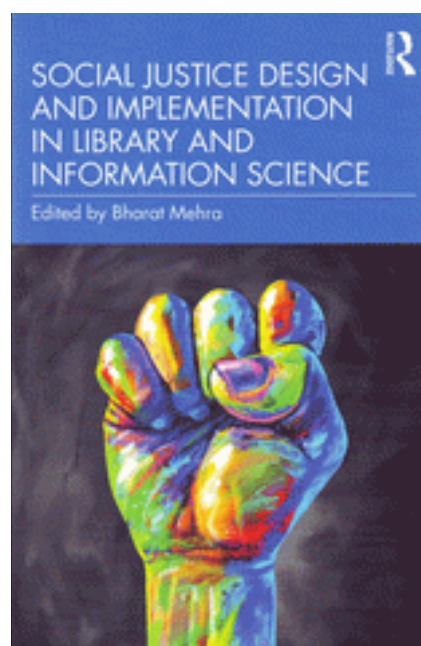
Mediální výchova / Jan Závodný Pospíšil, Lucie Sára Závodná. -- Aktualizované 2. vydání. -- Prostějov : Computer Media, 2020. -- 108 stran : ilustrace (převážně barevné), portréty, faksimile  
ISBN 978-80-7402-408-5



Burget, Eduard, 1972-

Odborný text a práce s prameny / Eduard Burget, Antonín Kudláč. -- První vydání. -- Praha : VŠKK, 2021. -- 62 stran  
ISBN 978-80-88431-02-2

Social justice design and implementation in library and information science / edited by Bharat Mehra. -- First published. -- London ; New York : Routledge, Taylor & Francis Group, 2022. -- xix, 312 stran  
ISBN 978-0-367-65382-8





Hartmanová, Pavla

Digitální literatura sociálních médií / Pavla Hartmanová. -- 1. vydání. -- Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta, 2021. -- 228 stran : ilustrace (některé barevné). -- (Litera libera ; sv. č. 10)

ISBN 978-80-88278-72-6

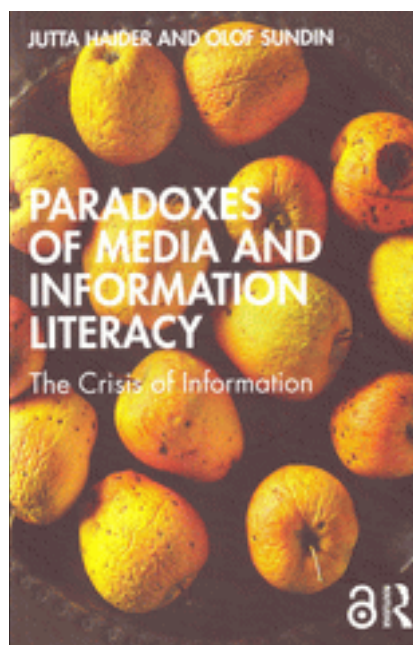


Haider, Jutta

Paradoxes of media and information literacy : the crisis of information / Jutta Haider and Olof Sundin.

-- First published. -- London ; New York : Routledge, 2022. -- xiii, 159 stran

ISBN 978-0-367-75619-2



Nejkrásnější české knihy roku 2020 = The most beautiful Czech books of the year 2020. -- Vydání první. -- Praha : Ministerstvo kultury ČR a Památník národního písemnictví, 2021. -- 158 stran : barevné ilustrace

ISBN 978-80-87546-40-6 (Ministerstvo kultury ČR).

-- ISBN 978-80-87376-83-6 (Památník národního písemnictví)

